

Krajowy Ośrodek
Wsparcia Rolnictwa

Henryk Smolarz

Dyrektor Generalny

CEN.BFK.WNRZ.652.4.2026.KKA.2

Warszawa, 24 kwietnia 2026 r.

NR: 960 PODPIS
WPROSZA

2026 [-04-] 29

Krajowa Rada Izb Rolniczych

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

Szanowny Panie Prezesie,

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 kwietnia 2026 r., znak: KRIR/JM/472/2026 dotyczące postulatów zgłoszonych przez Warmińsko-Mazurską Izbę Rolniczą, dotyczących stosowania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne, uprzejmie informuję.

Realizacja mechanizmu przejęcia przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa długu podmiotu prowadzącego gospodarstwo rolne, powstałego w związku z prowadzeniem działalności rolniczej, pod warunkiem przeniesienia własności części lub całości nieruchomości rolnej na rzecz Skarbu Państwa jest procesem złożonym, którego realizacji wymaga zaangażowania każdej ze stron tego postępowania tj. dłużnika, wierzycieli oraz KOWR. KOWR, wobec niejasności interpretacyjnych dotyczących zapisów ustawowych, od początku realizacji tego mechanizmu napotykał na trudności w sprawnym przeprowadzeniu całego procesu restrukturyzacyjnego. KOWR dostrzegając skalę problemów, z jakimi mierzą się gospodarstwa rolne, wynikających zarówno z uwarunkowań rynkowych, jak i sytuacji geopolitycznej, na przestrzeni lat wypracował rozwiązania, które w istotny sposób przyczyniły się do zwiększenia szansy na skuteczne przeprowadzenie restrukturyzacji w trybie ww. ustawy.

Już w 2019 roku wprowadzono rozwiązanie pozwalające na obejmowanie restrukturyzacją nieruchomości obciążonych hipoteką bez konieczności pomniejszania, zgodnie z art. 7 ust. 11 ustawy, ich wartości o wysokość sumy ustanowionych hipotek. W praktyce oznacza to konieczność wystawienia przez wierzyciela, przed zawarciem umowy przeniesienia własności nieruchomości, promesy dotyczącej zobowiązania do wykreślenia hipoteki z chwilą spłaty zobowiązań objętych restrukturyzacją. Rozwiązanie to wynikało z potrzeby zapewnienia jednoznaczności i wykonalności czynności prawnych związanych z realizacją instrumentu.

Wypracowano również rozwiązanie umożliwiające objęcie restrukturyzacją zobowiązań, których charakter nie wskazuje bezpośrednio na powstanie w związku z prowadzoną działalnością rolniczą. Dotyczy to przede wszystkim pożyczek i kredytów konsumenckich. Obecnie możliwa jest ich restrukturyzacji pod warunkiem, że dłużnik wykaże na podstawie posiadanej dokumentacji, iż pozyskane środki zostały przeznaczone na spłatę długów powstałych w związku z prowadzeniem działalności rolniczej.

Uwzględniając postulaty środowiska rolniczego oraz potrzebę usprawnienia procesu restrukturyzacyjnego, w sierpniu 2025 r. przekazano do Oddziałów Terenowych KOWR wytyczne dopuszczające odstępianie od obligatoryjnego stosowania wzorów formularzy przygotowanych przez KOWR a dotyczących potwierdzenia kwoty zadłużenia oraz zgody wierzyciela na przejęcie długu. Obecnie istnieje możliwość przedłożenia wymaganych dokumentów na wzorach stosowanych przez wierzycieli pod warunkiem, że zawierają wszystkie istotne elementy merytoryczne, są kompletne, zostały sporządzone przez uprawnione podmioty oraz umożliwiają pełną weryfikację wysokości zobowiązań, będących przedmiotem restrukturyzacji.

Ponadto jeszcze przed wejściem w życie ustawy z dnia 25 lipca 2025 r. o zmianie ustawy o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne, która nałożyła na organy egzekucyjne obowiązek zawieszenia postępowania egzekucyjnego z chwilą złożenia przez podmiot prowadzący gospodarstwo rolne wniosku o restrukturyzację w trybie przejęcia długu, KOWR procedował wnioski składane przez rolników objętych egzekucją komorniczą, kierując się potrzebą zapewnienia im możliwości skorzystania z dostępnego instrumentu.

Należy podkreślić, że nie bez znaczenia dla przebiegu procesu jest fakt, że wnioski składane w ramach przejęcia długu często zawierają braki formalne lub nieprawidłowości merytoryczne, które uniemożliwiają ich pozytywne rozpatrzenie. Do najczęściej występujących należy brak związku zadłużenia z działalnością rolniczą, zgłoszenie we wniosku zadłużenia przekraczającego wartość nieruchomości, występowanie nieprawidłowości w operatach szacunkowych oraz brak złożenia wszystkich wymaganych dokumentów.

Zgodnie art. 7 ust. 6 ustawy wnioski nie zawierające wszystkich wskazanych w ustawie elementów lub załączników pozostawia się bez rozpatrzenia. Pomimo tego zapisu, jeżeli wstępna analiza wniosku wskazuje na możliwość przeprowadzenia restrukturyzacji w trybie przejęcia długu, KOWR w pierwszej kolejności wzywa wnioskodawców do uzupełnienia braków, a dopiero ich nieuzupełnienie w wyznaczonym terminie skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia, przy czym wnioskodawca informowany jest o jego przyczynach. Warto podkreślić, że pozostawienie wniosku bez rozpatrzenia lub jego negatywne rozpatrzenie nie wyklucza możliwości złożenia nowego wniosku, uwzględniającego wcześniej zgłoszone przez KOWR uwagi i zastrzeżenia.

Po wejściu w życie znowelizowanych przepisów nastąpił zauważalny wzrost zainteresowania instrumentem przejęcia długu, jednak w wielu przypadkach zainteresowanie to miało charakter wyłącznie formalny i było związane z dążeniem do czasowego wstrzymania egzekucji. Ze złożonych w okresie od dnia wejścia w życie ustawy zmieniającej do dnia 31.03.2026 r. 60 wniosków, aż 39 wniosków zostało dotychczas pozostawionych bez rozpatrzenia z uwagi na braki formalne, które nie zostały uzupełnione pomimo kierowanych wezwań, a także z uwagi na niespełnienie ustawowych przesłanek do objęcia ich restrukturyzacją w trybie przejęcia długu, dwa wnioski zostały wycofane, 18 wniosków znajduje się w rozpatrywaniu, a tylko jeden wniosek został rozpatrzony pozytywnie i obecnie trwa postępowanie zmierzające do przejęcia nieruchomości. Z 39 przypadków pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia, tylko w trzech przypadkach rolnicy podjęli decyzję o ponownym wystąpieniu z wnioskami o restrukturyzację ich zadłużenia w trybie art. 7 ustawy.

Niezależnie od powyższego informuję, że KOWR realizuje również inne formy wsparcia gospodarstw rolnych. Obejmują one m.in. odroczenia terminu płatności, rozłożenie należności na raty czy częściowe ich umorzenie po spełnieniu przesłanek o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 31 października 2017 r. w sprawie szczegółowych przesłanek odroczenia, rozłożenia na raty lub umorzenia należności Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa oraz trybu postępowania w tych sprawach, a także obniżenie czynszu dzierżawnego na podstawie art. 700 kodeksu cywilnego. KOWR ma również możliwość nabywania nieruchomości rolnych na rzecz Skarbu Państwa na podstawie art. 32b ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa w celu spłaty zobowiązań osoby prowadzącej gospodarstwo rolne.

Podsumowując należy podkreślić, że wszystkie wnioski są rozpatrywane z zachowaniem należytej staranności, a sprawy kompletne i spełniające wymogi formalne procedowane są bez zbędnej zwłoki. Jednocześnie rolnicy zainteresowani skorzystaniem z mechanizmu przejęcia długu mogą zapoznać się wcześniej ze szczegółowymi informacjami w tym zakresie, w tym wymogami proceduralnymi oraz wzorami wymaganej dokumentacji na stronie internetowej KOWR pod adresem: <https://www.gov.pl/web/kowr/restrukturyzacja-zadluzonych-podmiotow>, jak również uzyskać wymagane informacje w zakresie przygotowania i kompletowania dokumentacji poprzez kontakt z właściwym Oddziałem Terenowym KOWR.

Lucjan Zwolak
Z-ca Dyrektora Generalnego
/podpisano elektronicznie/

